

SÜG-Press

13. november 2012

leht asub aadressil www.syg.edu.ee

Number 357

KOLMAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

- K 14.11 14.00 Juhtkonna koosolek
15.45 Klassijuhatajate nõupidamine
- N 15.11 16.00 Suur jäljendusvaadend
- R 16.11 Segakoori laululaager Lümandas
- E 19.11 10.45 Klassivanemate koosolekud
12.00 Lingvistika õppepäev (Reet Igav)
- T 20.11 09.00 Direktsiooni koosolek
15.50 Õpilasesinduse koosolek
- K 21.11 14.00 Juhtkonna koosolek
15.00 Tehnikanõukogu koosolek
16.00 Nõukoja koosolek
16.00 Kadri-Mardi võrkpalliturniir
17.00 Eelkool
MK infomese Tuleviku kompass
- N 22.11 16.00 Gümnaasiumi mälumängu III voor
- R 23.11 Ül. B. Alveri luulepäevad G
- L 24.11 09.00 Maakonna kuni 18- aastaste noorte malevõistlused
Ül. B. Alveri luulepäevad G
Väitlemise meistrivõistlused, I etapp
- P 25.11 Väitlemise meistrivõistlused, I etapp

PEDAGOOGILISED KÕNELUSED

- K 14.11 Anni Väli. Hispaania
- N 15.11 Direktsiooni info
- R 16.11 Elis Nõu. Saksamaa
- E 19.11 Viljar Aro
- T 20.11 Marek Schapel. Arenguestlustest e-koolis
- K 21.11 Marek Schapel. Nädalalõpp HKHK-s
- N 22.11 Direktsiooni info.
- R 23.11 Marika Pärtel. Koolijuhtide kursuse lõputöödest

DIREKTSIOON TÄNAB

Kehalise kasvatuse õpetajad - SÜGi võistkondade ettevalmistamise eest MK 4.-5. klasside rahvastepalli finaalvõistlustest.

PÄEV AKADEEMIKUGA

Et kõik ausalt ära rääkida, alustan algusest. Nädal tagasi oli väikeses koolijuhtide koolituseltskonnas au veeta terve päev akadeemik Mart Saarmaga, kes ainult meie pärast oli Soomest selleks Eestisse sõitnud. Järgnevates lõikudes vahendan mõningaid tema mõtteid.

Eesti ja kogu maailma tulevik sõltub teadusest ja innovatsioonist. Me oleme edukad vaid siis, kui laseme talentidel särada ja meie ülesanne ongi need talendid kõigepealt avastada. Innovatsioonipotentsiaalis jääme juhtivatest riikidest maha 4-5 korda. Meil praktiliselt puudub innovatiivne tööstus ja tõsised patendid. Oluliseks nurgakiviks peaks olema väga hea haridus ja eelkõige just väga hea tehniline haridus. Eesti edu võti oleks kõrgetehnoloogiline tööstus.

Miks suur osa Nobeli preemiaid läheb Ameerikasse? Sest professoriteks valitakse oma ala parimad kogu maailmast ja ka üliõpilasi otsitakse kogu maailmast. Meil on üliõpilaste õpetamine ja teadustöö pigem lahus, Ameerikas aga õpetavad esimeste kursuste tudengeid sageli nobelistid.

Miks juudid või inglased on olnud nii edukad Nobeli preemia saajad? Juutidel pidi igal laupäeval olema isa ja poja vahel judaistlik diskussioon, kus kahelda võib kõiges? Inglise tippkoolide haridus on aga kõige vähem dogmaatiline. Ehk julgus küsida, avatus ja enesekindlus viivad edasi.

Meie ajus on kontakti. See on umbes 100 korda suurem kui Linnutee tähtede hulk. Kui vaid saaksime oma aju kasutada enam kui vaid mõne protsendi ulatuses.

Kui laps on veel ema kõhus, toodetakse neuroneid 2 korda rohkem, kui meil. Sündiva lapse ajus olevate neuronite hulk muutub normaalseks esimese kahe aasta jooksul. Seega on just need esimesed kaks aastat kriitilised

lapse arengus- just siis formeeruvad ajus ka neuronite põhivõrgud. Mida rohkem erinevat infot laps sel ajal saab, seda kiirem on aju areng. Väga vajalik on ka füüsiline liikumine ja õige toitumine. Viimast väidet toetab katse hiirtega- vabalt söövatest hiirtest surid pooled varem kui need, keda nälgjas hoiti.

Juba praegu pakuvad mitmed tippülikoolid kõrgel tasemel digiõpet ja see võib oluliselt halvendada paljude ülikoolide olusid- üliõpilased lihtsalt hääletavad jalgadega. Sarnane digiõpe jõuab lähiajal ka gümnaasiumitesse ja võib oluliselt mõjutama hakata nii õpilaste arvu statsionaarses õppes kui ka õpetajate koormusi ja palku.

Akadeemik Saarma on väga tuntud aju-uurija ja geenispetsialist. Doktorikraadi sai ta juba 24- selt. Muu hulgas tegeleb ta praegu parkinsoni tõve vastase ravimi loomisega. Kas võimalik Nobeli preemia esimesele eestlasele?

Kõige olulisem, mida tajusime, oli akadeemiku rääkimisviis- loogiline, põnev, isikustatud, kaasahaarav ja mõtlemapanev. Kui me kõik suudaks nii- iga õpetaja.

Viljar Aro, koolijuht

TÄNUVAALDUS

Saaremaa Ühisgümnaasium tänab pr. **Leidi Veskit**, kelle kingitud portree abikaasa Voldemar Millerist (pliiatsijoonis, aastast 1986) leidis endale asukoha kooli raamatukogu lugemissaalis.

Voldemar Miller (07.02.1911 – 26.04.2006)

Eesti ajaloolane, raamatuteadlane, lastekirjanik, arhivaar, kodu-uurija, koolinoorte kodu- uurimise eestvedaja. Sündis Saaremaal Kihelkonna vallas Tagamõisas. Lõpetas 1950. aastal Tartu Ülikooli. 1952 – 1977 töötas Eesti Teaduste Akadeemia Raamatukogus ja 1978 – 1996 Eesti Rahvusraamatukogus. Eesti raamatukogunduse arengus on olulisel kohal tema 1960. aastatel formuleeritud baltica ja raamatu rareiteetsuse kriteerium ning tema põhiliseks uurimisteenaks oli Eesti raamatuajalugu. Avaldanud arvukalt teaduslikke artikleid ajaloo, kultuuri- ja kirjandusloo, raamatuteaduse ja kodu-uurimise alal, samuti mitmete lasteraamatute ja lühijuttude autor. Voldemar Miller oli Eesti Kirjanike Liidu vanim liige. 1991. aastal pälvis Eesti raamatuajaloo uurimisel tehtu eest Friedrich Puksoo preemia, 1996. aastal tunnustati Riigivapi IV klassi teenetemärgiga ja Eesti Rahvuskultuuri Fondi elutööpreemiaga ning aastal 1998 Avatud Eesti Fondi iseseisvuspäeva auhinnaga. Saaremaa Ühisgümnaasiumi teeneline vilistlane, 11. lend 1929. aastal.

Iivi Vikat, raamatukogu juhataja

SUUR JÄLJENDUSVAADEND

KIRJANIKE TUUR KURESSAARES

7. novembril 2012. Aastal oli Saaremaa Keskraamatukogus kohtumine kolme toreda kirjanikuga. Nendeks olid Heiki Vilep, Merle Jääger (Merca) ja Helvi Jürisson.

Kirjanikke oli kuulama tulnud terve saalitäis inimesi. Kirjanikud lugesid meile oma luuletusi ja jutte. Eriti meeldisid Heiki Vilepi ja Merca luuletused, sest need olid teistsugused ja naljakad. Meeldejäävaim oli üks Merle Jäägeri meenutus lapsepõlvest, kui nad oma naabripoisi salaja kaklesid ja teineteise peale sülitasid, kui üks sai tatiga silma, teine nina peale.

Kokkuvõtteks oli see tore kohtumine. Kirjanike tuur tõi saare inimestele palju toredaid elamusi.

Emma Siigur, Laura Lisell Jalakas, 6.B

PÕNEV KÜLALINE

7. novembril avanes täiesti spontaanselt Saaremaa Ühisgümnaasiumi kolmel gümnaasiumiklassil uskumatu võimalus – 10B,

11A ja 11C õpilastel oli ühe klassikalise koolitunni asemel külas Heiki Luts, kes on firmast FrostFX– tegu on 3D-töötlusega ning eriefektidega tegeleva ettevõttega, kelle suurimateks töödeks on näiteks Eestises euro pühalikku jõudmist kujutav reklaamklipp ning pigem omast huvist juba nüüdseks kolmandat (varsti ka suisa neljandat) aastat on nende abistav käsi olnud mängus usaastatraditsiooniks kujunenud huumoriseriaalis „Tujurikkuja“. Sel miniloengul tutvustas Luts meile kiirkäigus, millega nende ettevõtte täpselt tegeleb ning seejärel selgitas ülimalt detailselt, kuidas kujuneb välja puhtalt efektidel põhinev reklaamklipp teostuslikus mõttes, millele järgnes ka põgus pilguheit erinevatele Tujurikkuja stseenide tegemisele, tuues esile „Hiid-Ansipi“. Entusiastlikke ettevõtjaid on alati meeldiv kuulata ning seda tööka kinnitas ka Luts – ilmselt nii mõnigi hakkas vaikselt mõtlema, et äkki ikkagi peakski võtma suuna hoopiski animeerija-visualiseerija ameti peale? Loeng oli aga mõnusal konstrukttiivne ning kokkuvõtlik ja arvatavasti ei olnud inimest, kes poleks kasvõi mingitki tarkusetera sealt suutnud välja noppida – säärased loengud ongi arvatavasti parimaks õpetajaks klassikalise koolitunni kõrval!

Kaspar Viilup , 11c

GÜMNAASIUMI MÄLUMÄNG

Hoogsalt on käivitunud selle õppeaasta gümnaasiumi mälumäng, millest on maha peetud juba kaks vooru. Sellel aastal toimub mäng täiesti uuel kuju - tegemist on muusikamänguga, kus iga voor on erinevas stiilis.

I voor oli teemal Eesti muusika ning selle mängu tulemused oli järgmised:

I koht - 11a 18.5p

II koht - 11c 14,75p

III koht - 12a 11,25p

4. koht - 10a 10.75 p

5.-6. koht - 10c, 12c 9,5p

7. koht - 12b 8,25p

8. koht - 11b 6p

9. koht - 10b 3,25p

II voor oli teemal vanem maailmamuusika,

ehk siis muusika enne 1990. aastaid. Ja

tulemusel olid sel korral vastavad:

I koht - 11b 20p

- II koht - 12c 15,75p
- III koht - 11a - 13,75p
- 4. koht - 12a - 13,5p
- 5. koht - 12b 13,25p
- 6. koht - 10b 12,5p
- 7. koht - 11c 11p
- 8. koht - 10a 9,75p
- 9. koht - 10c 4,75p

Uue idee autorid ja mälumängude läbiviijad ning teostajad on Georg Arnold ja Kaspar Viilup 11c klassit. Suured tänud neile!

Järgmine voor toimub 22. nov ja teemaks on uuem maailmamuusika (alates 1990. aastast).
Head muusikakuulamist :)

Triino Lest, huvijuht

NUHKUR NAHISTAB

Siinses rubriigis anname teile lahendada ühe ülesande. Kes esimesena toimetab õige vastuse õpetaja Merle Prii kätte, siis teda ootab pisikene üllatus!

Head lahendamist!

1. Mis värvi saab kollase ja punase kokkusegamisel?
 2. Kes on kirjutanud raamatu „Nõidkapteni needus“?
 3. Mida tähendab lühend „äü“?
 4. Kes on meie kooli I A klassi õpetaja?
- Nelja vastuse esitähedest saad kokku ühe sõna. See ongi oodatavaks vastuseks!

Usinat lahendamist!

SÜG-Press

OSALUSKOHVIK

Reedel, 09. novembril toimus Kuressaare kultuurimajas Osaluskohvik. Üritus on mõeldud aktiivsetele põhikooli- ja gümnaasiumiõpilastele, kes huvituvad meie riigi hetkeolukorrast ning soovivad ka ise sõna sekka öelda.

Osaluskohvikusse oli organiseeritud kaheksa ümarlauda, kus vestlust juhtisid meile tuntud avaliku elu tegelased, näiteks ärimees V. Leedo, Inspira juhtfiguur T. Leppik ja Kuressaare abilinnapea hariduse ja kultuuri alal T. Talvi.

Igal õpilasel oli võimalik osaleda neljas erinevas ümarlaudas, kus arutati erinevaid teemasid, näiteks oli minul võimalus arutada teemade üle „Elu Saaremaal 2030+“, „Koolivõrk – kas jätta või muuta“, mõtiskleda erinevate põlvkondade suhete üle ja kas noortel on võimalik taskukohase hinnaga tegeleda võimalikult mitmekesiste hobidega.

Leian, et Osaluskohvik on igati väärt ettevõtmine, mis annab võimaluse noortel sõna sekka öelda meie poliitmaastikul.

Milvi Marle Prii, 10.C

OMALOOMINGU LEIUNURK

4.B klassi lapsed on üles näidanud tõsist agarust, salvestamaks meie toredat sügisest aastaaega oma luuletustesse. Mis veelgi vahvam – luuletustega on kaasas toredad kunstikatsed. Lugegem ja nautigem!

Karl

Vihma sajab

*Ühn järsku, natna hakkab,
taoline sagin järsku lakkab.
Lapsed ruttu tuppa lävad,
ja näid seda nävad.*

*Väljas ei anna armu äike,
vähm pütsitab kärke väikest.
Lapsed ahast välja vartavad,
üksi väikeselt paotavad.*

*Vähm väikeselt vähened,
talv väikeselt lähened.
Lapsed jälle rõõmsaks muutuvad,
jälle juttu puhuvad.*

Melari Matalaiaura

Vihma sajab

Vihma sajab kõik, on hall
 unat paistab udusal.
 Vihm teib pütab ilma maa
 jantab lilled kasvama.

Sügisel vihmaga
 ei tea oses hullumaks
 ootab saagused, hüll üis lõhna,
 kisa loaga, vana kisa.

Vihm on kõige karmim
 kook, laava voolab.
 Kõige, seegi vinnab
 kogu päeva vinnab.

Vihma sajab
 Margit Veltje

Vihma sajab juba kevad,
 õue minna küll ei saa.
 Annullt vaatata akna taga,
 näen, et porine on maa.

Õues joostakse vead ringi,
 kõigil kummikud, ei ole kingi.
 Vihmaarjused kõigil käes,
 vihm se hakkamast ei jää!

Õues sajab pööverd, õöd,
 kätte jõudnud juba sügis!
 Pärsast on siis palju tood,
 sest vihm se päiksest ette truigis!

Vihma sajab
 Eivabolt Maarik

Sügisel ei ole päikset,
 ainult vihma sajab.
 Sügisel on karmad ained,
 lootan, et see muutub.

Õelolpid on suured,
 need ei kuiva ära.
 Ruudel hõlmajad juured,
 se on lanna paha.

Jareas ainult pihvad hallid,
 ligenajad õues pilled.
 Mõnu nista enam ei saa,
 mistat saab niid puhata.

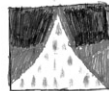
Konka Soe

Vihma sajab

Hall on taevad,
 sealt piisku alla sadas.
 Kannatama reab veel ja veel,
 im ei parane, vaid mu keel.

Vihma sajab tilk ja tilk,
 mul on tõesti kurb pilk.
 Linnudel ja loomadel on ka kurb meel
 lombid on suuvel teel.

Vihmast korda veel vaatata õue
 ja ranen kumvad mõtted põue.
 Näitel reab minema lauanänge mängima,
 sest õue ei saa minna hängima.

Vihma sajab
Sander Jeras

Vihma sajab tip- tip- tipp,
vanaisa õues lühiv liip.
Tema pole sellest midagi,
mis sest et külas pole kedagi.

Kui seisad õues vihma käes,
või pagid tuppa vihma eest.
Siis saad aru, sügis käes,
pärsi pole selle eest.

Jalga panematta veel üks kummik.
Õue minemise soov on suur.
Vihmail on minu lemmik,
aga maja pole mingi puur.

Vihma sajab
Käthriin Steinberg

Vihma sajab sügisel,
alati ikka sügisel.
Vihma sajab tibutades,
siis kohe vastu akent pladistades.

Kui ärkan, siis sajab,
kui magan, siis sajab.
Siis kui lombis plätserdan,
siis ma püksisäärt väristan.

Lähem kooli, siis sajab,
kui mängin või õpin,
siis ikka jälle sajab.
Vihm on tore ka!

Saaremaal toimub käesoleval sügisel aktiivne tondijuttude kogumine koolinoortelt. Ka meie kooli õpilased võtavad sellest osa. Alljärgnevalt paar üles tähendatud tondijuttu:

Kunagi ühes koolimajas (Randveres) olevat ära surnud vana koolihoidja. Külas räägiti, et teda nähti seal külastamas peale surma tihti peale.

Küll olid teda näinud külamemmekesed, koolilapsed ja isegi kooli direktor. Öhtusel ajal ei julgenud keegi kooli läheduses liikuda, kooli koridorides ammuigi mitte.

Ükskord mõtlesid paar koolijutti oma julguse proovile panna. Nad otsustasid öhtul kooli sisse minna. Kui nad olid tagumisest oksest ennast sisse sebinud, kondasid nad mööda klassiruumi ja koridore. Kui nad olid tiiru peale teinud, olid nad veendunud, et seal pole kedagi. Aga ennem, kui nad jõudsid koolimajast lahkuda, andis surnud tädike neile endast märku.

Seda, mida tädike tegi, pole poisid julgenud rääkida, aga edaspidi oli koolis vähem ulakust, kuna poisid olid saanud korraliku õppetunni, et vael ajal ei ole vaja koolis kolada.

Reiko Mäeorg, loo jutustas vanavanaema

Külas (Koitla), kus elab minu vanaema, on üks mahajäetud maja. Külaelanikud hoiavad sellest majast eemale ja ei taha sellest rääkida.

Ühel päeval läksime sõbrannaga seda maja lähemalt uurima. Maja uks oli lahti, astusime sisse ja vaatasime veidi ringi. Äkki kuulsime suuri ja raskeid samme. Tahtsime minema joosta, aga olime nagu kinni naelutatud. Jalad ei liikunud paigast ja nii seisime keset tuba süda tugevasti rinnus pekslemas. Peagi nägime musti hirmuäratavaid kogusid, kes tiirlesid meie ümber. Me hoidsime teineteise käest kinni ja karjusime täiest kõrist. Äkki saime paigast liikuma ja panime jooksu. Me jooksime järjest kiiremini ja kiiremini, taha vaadata ei julgenud meist kumbki. See oli kohutav.

Kui olime koju jõudnud, ei rääkinud me sõnakestki pikka aega. Lihtsalt ei tulnud sõnad suust. Vanaemale rääkisin oma juhtumist alles mõni päev hiljem, sest kohe ei olnud selleks julgust.

Praegugi seda maja nähes tulevad külmavärinad peale ja sinna maja lähedusse ei lähe ma enam ealeski.

Andrea Ärmus, loo jutustas vanavanaema

